

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — 2 „ — „	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka — — 1 „ — „	Za vydanie zodpovedný	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR, prälát	Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Krajine potrebná je pevná kresťanská ľudová strana v parlamente.

Kresťanská ľudová strana od začiatku jej jestvovania neohrozene bojovala za práva a do života hlboko siahajúce záujmy kresťanského ľudu. Dokázala to zvlášte v terajších prefažkých časoch svetovej vojny, keď vo válečných zasadnutiach krajinského zákonodarstva všetci jej vyslanci, od prvého do posledného, na otázku ľahali vládu a žiadali od nej to, čo nevyhnutne potrebné je krajine a kresťanskému ľudu. Po žiadavky kresťanskej ľudovej strany krajinskému zákonodarstvu a vláde pracovnej strany, v poslednom válečnom zasadnutí, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol *Huszár* predniesol v nasledovnom:

1. Pre všetkých na bojištiach vojenskú službu konajúcich žiadal hlasovacie právo pri krajinských voľbách.

2. Dôrazne žiadal, aby do vojny narukovaní v žiadnom páde neboli vynechaní z menoslovov, lajstrov voličov.

3. Na zodpovednosť ľahal vládu, či Uhorsko pod zbraň nepostavilo viac vojakov, ako je povinné dľa smluvy vyrovnania s Rakúskom, bo 70 procentov ranených a zmrzačených pochádza z Uhorska.

4. Obviňoval vládu, že patričné medzídka, pred jej očami, potravné články rozvážajú po krajine jedine tým cieľom, aby zdražely.

5. Malých hospodárov bránil proti tej nespravodlivej obžalobe, že oni zapríčiňujú terajšiu drahotu.

6. Odhalil úžerníctvo sprostredkujúceho kupectva.

7. Žiadal, aby proti úžerníckym veľkým bankám, neslušné kšefty prevádzajúcim peňažným ústavom a každého druhu kartellom prísne zakročila vláda.

8. Žiadal maximovanie ceny priemyselných článkov hospodárom potrebných.

9. Pred krajinským zákonodarstvom odhalil tú vôbec známu skutočnosť, že terajšia hojnosť peňazí gazdov je veľmi lživá, bo čo snáď prítomne majú v hotových peniazoch, to im chýba na lichve a v inom hospodárskom zariadení.

10. Vládu pracovnej strany obviňoval, že malých hospodárov od vojenskej služby neoslobodujú v dostatočnom počte a že pri oslobodeniach od vojenčiny páchajú sa veľké nespravodlivosti.

11. Dôrazne žiadal odročenie povolania do vojny 43—50-ročných.

12. Dokázal, že rekvirovanie prevádzajú s neslušnou prísnosťou a že maximovanie pozde býva nariadené, obyčajne len vtedy, keď všetky potravné články nachodia sa v rukách sensálov a vigécov.

13. Pre malých hospodárov žiadal lacné semeno na sejbu.

14. Predniesol nepodvratné dôkazy o hroznej drahote, pod ktorou trpia zvlášte malí hospodári. Dľa týchto dôkazov ceny konopných povrazov vyššie sú o 600%-tov, surového oleja o 5—600%-tov, kolomaze o 5—600%-tov, superfosfátu o 120%-tov. Šíry, hámy na kone koštujú ešte raz toľko, ako predtým, cena vozov je vyššia o 150—200%-tov, svetlého liadku o 1000%-tov,

trňovej brány o 300%-tov. Sedliacky voz, aký v jednotlivých stoliciach možno bolo dostať za 200—300 korún, koštuje včul 2500—3000 korún. Prirodzená vec je, že malí hospodári na toto hrozné zdraženie nevyhnutne potrebných im článkov, prinútení sú ohľad brať pri odpredávaní ich plodín.

V neslýchanej miere zdražely aj všetky ostatné potrebné články poľnohospodárskeho ľudu, na príklad čižiem cena vyššia je o 500, topánok o 300, petroleja o 400, šiat o 150, bielizne o 200%-tov.

15. Pre neslýchane vysoké ceny mlieka, masti, slaniny, mäsa, vajec, zemiakov a iných potravín obviňoval vládu a ostro šľahal ju pre chybné jej nariadenia proti úžernikom s tymito, zvlášte chudobe k vyžitiu potrebnými článkami.

Reč svoju zakončil: ja som tej mienky, že vláda jej chybnými nariadeniami o rekvirovaní, maximovaní a iným na to pofažným trestným pokračovaním hospodárov viacej odstrašila, ako povzbudila ku prevádzaniu hospodárstva. Treba nám nahliadnuť, že ľudia, čo v potutvári obrábajú ich pozemky, že hospodári, čo znášajú veľké farchy a celé riziko ich hospodárstva, so všetkým právom požívať hľadia aspoň aké-také ovocie ich krvopotnej práce.

Môžeme mať mohútnych, víťazných, hrdinských veliteľov na bojišťa, môžeme mať nepočítateľné víťazné armády, nebudú vstave nahradit' nám tie hrozné škody, aké v hospodárskom a občianskom živote zapríčiniť nám môže dajaký poľnohospodársky Potiorek.

Touto rečou krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár dostatočne označil náladu pospolitého ľudu celej krajiny.

V čas pokoja, keď není vojny, veľkú moc má vláda, má ju ale ešte väčšiu na základe výnimochných zákonov počas vojny.

Ministri takmer všetko, čo chcú, môžu robiť a ich nariadenia len pozatýmne povinní sú oznámiť snemovni.

Z tohoto každý múdre smýšľajúci človek o tom sa musí presvedčiť, že pospolitý ľud len vo svojom vlastnom záujme jedná, keď do krajinského domu hľadí poslať čo najviacej ablegátov kresťanskej ľudovej strany. Vyslanci kresťanskej ľudovej strany neohrožene bránia našu svätú Cirkev a vieru, práva a všetky oprávnené

požiadavky pospolitého ľudu, ohradzujú sa proti vyžieraniu chudoby, preto aj v krajinskom dome nanajvyš potrebná je pevná kresťanská ľudová strana.

Stručný prehľad významnejších válečných udalostí.

Nemecké čaty víťazne dobijajú francúzsku pevnosť Verdun. Pri čom Francúzi posiaľ utratili 63.000 mužov, ukoristili mnoho kanónov, strojových pušiek a iného válečného vystrojenia. V bitkách svedených v Champagne a v Argonnách Francúzi a Angličania podobne utrpeli značné porážky. Následkom týchto neúspechov francúzskych a anglických čiat v Paríži panuje veľké rozčúlenie. Francúzska vláda znovu strojí sa opustiť Paríž.

Na frontoch proti Rusom vo východnej Haliči, na hranici Bukoviny a Bessarábie a pri Dvinsku (Dünaburgu), podobne aj na talianskom fronte, odhliadnuc od nepatrných delostreleckých bojov, behom celého týždňa panovalo ticho.

V Albánii uhorsko-rakúske a bulharské čaty po zaujatí hlavného mesta Durazzo (Drač) postupujú ku Valone, ktorého mesta zaujatie bude veľkou porážkou pre Taliansko.

Turecké čaty po páde Erzeruma napredovanie Rusov v malej Ásii zahatily pred Trapezuntom. Opovnenia tohoto mesta Rusi bombardovali síce z válečných lodí na Čiernom Mori, sotva ale pošťastí sa im dostať ho do svojej moci.

O ďalších válečných udalostach podávame nasledovné úradné zprávy:

Udalosti svetovej vojny.

Vojna na Balkáne.

Operácie uhorsko-rakúskej armády na Balkáne.

Uhorsko-rakúsky hlavný válečný stán o udalostach bojišťa na Balkáne podáva nasledovné úradné zprávy:

26. februára. Naše vojská postúpily od Durazza na sever a na východ.

27. februára. Naše vojská dnes ráno Durazzo vzaly do svojej moci. Jedon náš vojenský stúp v palbe kanónov talianskych lodí už včera predpoludním postúpil v severnom páse zeme; vo dne prišiel po Portes (od Durazza na šesť kilometrov severne). Na južnom páse zeme napred vyslané čaty zpočiatku kanóny nepriateľských lodí prekazily v ich napredovaní. Ale početné oddelenia brodiac, plávajúc a na plfach do večera prišly po most od Durazza na východ a zahňaly tam sa nachodiace talianske zadné voje. Na úsvite jedon náš bataillon vtiahol do horiaceho mesta.

28. februára. Naše vojská v Durazze dosiaľ doviezly nasledovnú korisť: 32 kanónov, medzi nimi šesť po-

brežných, 10.000 pušiek, veľké množstvo delostreleckej munície, veľké zásoby potravín a 17 plachtových a parných lodí.

Všetky príznaky poukazujú na to, že Taliani na svoje válečné lode ušli v najväčšom neporiadku a v nesmiernej náhlivosti.

29. februára. Na juhovýchodnom bojišti nič nového.

2. Na juhozápadnom bojišti zvláštnei udalosti sa nestalo.

Vojna proti Talianom.

O udalostach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

26. februára. Na talianskom bojišti niet významnej udalosti.

27. februára. Predvčerom na primorskom fronte, odhliadnuc od živej delostreleckej palby, na viac miestach byly aj prudké boje pechoty menších rozmerov.

Jednotlivé oddelenia obrannej stráže gorického predmostia pred východom slnka pri Pevme vytrhly, prekvapily spiaceho nepriateľa, zasypaly jednu streleckú zákopy a so 46 zajatcami sa vrátili.

Na kraji Doberdovskej planiny po silnej delostreleckej príprave nepriateľská pechota na oboch bokoch Monte San Michele a od Polazza na východ proti našim posiciam postúpila. *Talianov s veľkými, krvavými ich ztratami sme odrazili a krem toho zajali sme 127 ľudí, medzi nimi 6 dôstojníkov.*

Včerajší deň tichšie uplynul. Na Tarvis opäť viac granátov vystrelili.

28. februára. Na talianskom bojišti nestalo sa nič zvláštneho.

29. februára. Včera popoludní proti jednotlivým čatám gorického predmostia a proti Doberdovskej planine nameraná kanónová palba Talianov bola opäť živšia.

2. marca. Na talianskom bojišti významnej udalosti sa nestalo.

Vojna proti Rusom.

O udalostach bojišta proti Rusom, hlavný válečný uhorsko-rakúsky stán vydal nasledovné úradné zprávy:

26. a 27. februára. Na ruskom bojišti niet významnejšej udalosti.

28. februára. Na ruskom bojišti novšej udalosti sa nestalo.

29. februára. Na ruskom bojišti nestalo sa žiadnej významnej udalosti.

2. marca. Z ruského bojišta nič nového.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach východného bojišta proti Rusom, hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na severnej časti frontu delostrelecký boj miestami stal sa živším. Menšie podujatia našich predných stráž proti nepriateľským zabezpečujúcim oddeleniam maly zdar.

Od Mitavy na severozápad jedno ruské lietadlo v povetrom boji sme premohli; lietadlo so sediacimi v ňom dostalo sa nám do rúk. Naši letúni so zdarom napadli šelezničné osady v Molodečne.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach západného bojišta proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

26. februára. Pancierové opevnenie Douaumont, severovýchodný oporný stĺp čiary stálych hlavných opevnení pevnosti Verduna, včera popoludní 24. brandenburgský peší pluk útokom dobyl. Pancierové opevnenie je pevne v nemeckých rukách.

Dľa pozatýmnej zprávy v noci na 25. februára od Armentièresu východne odbili sme vytrhnutie jedného anglického oddelenia.

V Champagne Francúzi od St. Marie a Py na juh napadli posíciu, ktorú sme 12. februára zaujali. Do prvej zákopy v šírke asi 250 metrov podarilo sa im vtiahnuť.

Na našom fronte od Maasy na východ v prítomnosti jeho veličenstva cisára a kráľa docielili sme značný pokrok. Naše hrdinsky bojujúce čaty dostaly do svojej moci od Louvemontu na juhozápad vypínajúcu sa výšinu, obec Louvemont a odtiaľ na východ ležiacu skupinu opevnení. Prastarou horlivosťou hnané napred brandenburgské pluky predraly sa po obec Douaumont a jej pancierové opovenie a *útokom dobyly obidvoje.*

Odpor nepriateľa na rovine Woevre na celom, po okolie Marcheville siabajúcom fronte od národnej cesty Metz—Paríž južne, *bol zlomený.* Naše čaty sú reterirujúcemu neprriateľovi za pätami.

Včerajšia zpráva, že sme dedinu Champneuville zaujali, zakladala sa na mýlnej zpráve.

27. Na rozličných miestach frontu byly živé delostrelecké a minové boje.

Od Yperna na juhovýchod odrazili sme jedon anglický útok.

Na výšinách od Maasy na pravo Francúzi znova ta dovedenými čatami päťkrát zopakovaným útokom pokúsili sa zpätzaujať pancierové opevnenie Douaumont. Krvave sme ich odrazili.

Od opevnenia na západ naše čaty teraz už zaujaly Champneuville, Cote de Talout a predraly sa napred po južný kraj hory od Brasu na severovýchod. Od opevnenia na východ *rozsiahle opevňovacie diela Hardaumonta útokom dobyly.*

Na rovine Woevre nemecký front v smere úpätia Cotes Lorraines statne napreduje.

Dľa dosavádných zpráv počet neranených zajatcov teraz činí už takmer 15.000 hláv.

Vo Flandrii naše lietacie roje zopakovaly svoje útoky na tábory nepriateľských čiat.

V Metzi následkom hádzania bomb nepriateľských

letúňov 6 občanov a 7 vojakov bolo ranené, poľahke zomrelo. Niekoľko domov bolo porúchané. V poveternom boji v okruží pevnosti zostrelili sme dve francúzske lietadlá. V nich sediaci, medzi nimi dvaja kapitáni, padli do zajatia.

28. februára. Delostrelecký boj bol veľmi prudký.

Na fronte od Arrasu na sever aj ďalej je živá činnosť s mínami. Naším výbuchom rozvávali sme asi 40-metrovú časť nepriateľovej pozície.

V Champagne naše vojská po účinlivej delostreleckej príprave na oboch stranách hradskej Somme Py—Souain začali útočiť, zaujali majer Navarin a od toho na oboch stranách v šírke vyše 1600 metrov pozície Francúzov. 26 dôstojníkov a 1009 mužov zajaly a ukoristili 9 strojových pušiek a jeden prístroj na hádzanie mín.

Na okolí Verduna čerstvo do boja hodené zástupy nepriateľa zase marne napínajú svoje sily svojimi pokusmi o útok na naše pozície v pevnosti Duaumont a pri pevnosti, ako aj na Hardaumonte.

Champneuvillejský polostrov na rieke Maas očistili sme od nepriateľa.

Náš front v smere Vacherauville a Brasu sme zase napred potiskli.

Na rovine Woevre na viac miestach prišli sme od východu k úpätiu vrchu Cotes Lorrainesu.

29. februára. Zvýšená delostrelecká činnosť na početných miestach trvá ďalej.

Na východnom brehu rieky Maas od dediny Douaumont bezprostredne na severozápad útokom sme dobili jedno malé pancierové dielo. Obnovené pokusy nepriateľa o útok na tomto okolí už pri rozvinutí sme udusili.

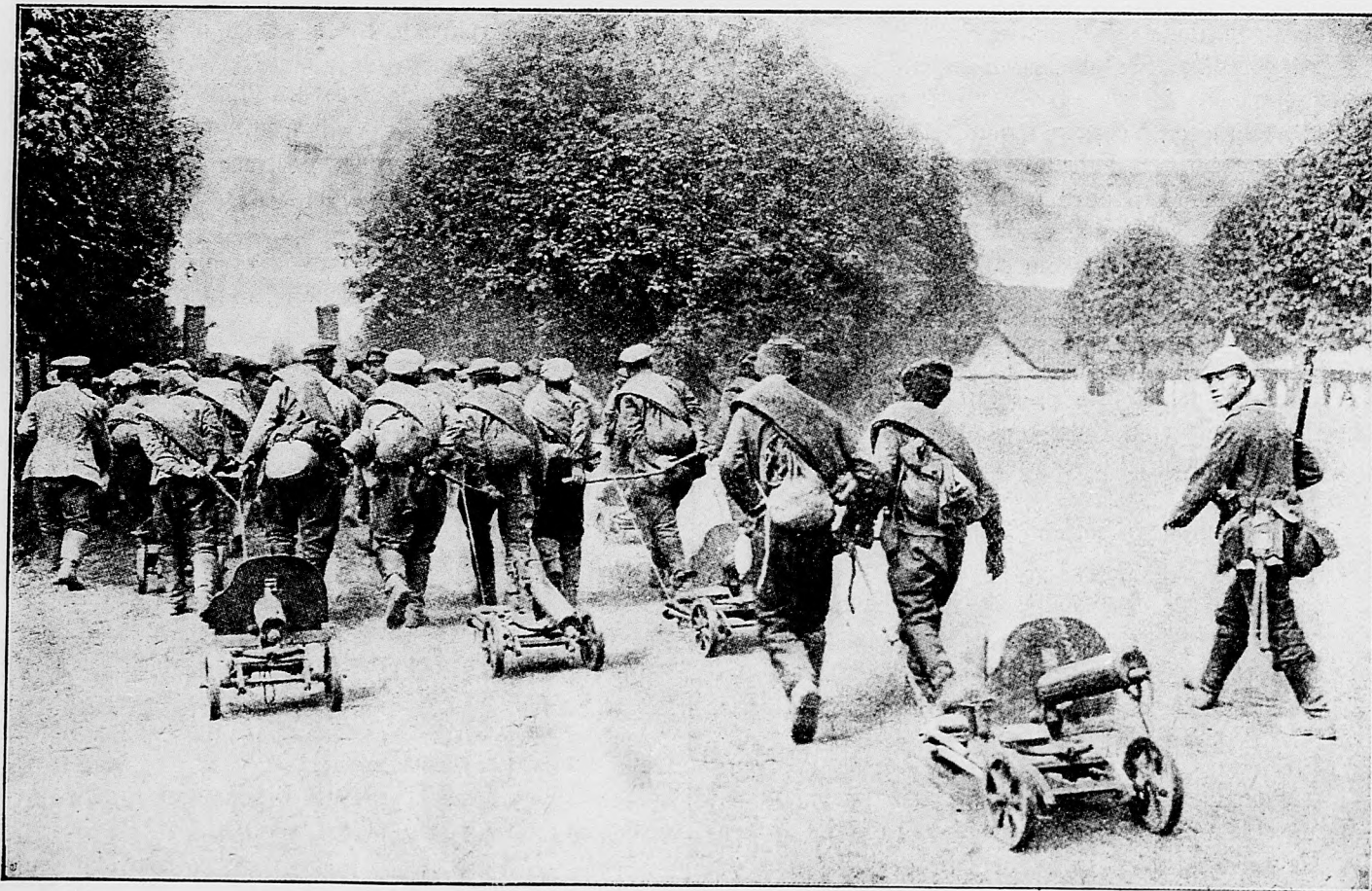
Na okolí Woevre naše vojská prešli cez obce Diepre, Abaucourt a Bianzée od Vatroville a Haudiaumontu na severovýchod, očistili rozsiahly lesný priestor a hrdinským útokom zaujali Manheulles a Champlon.

Počet spočítaných neranených zajatcov činil 228 dôstojníkov a 16.575 mužov. Krem toho čo válečnú korisť oznámili 78 kanónov najnovšej sústavy, 86 strojových pušiek a nepriehľadné množstvo válečného materiálu.

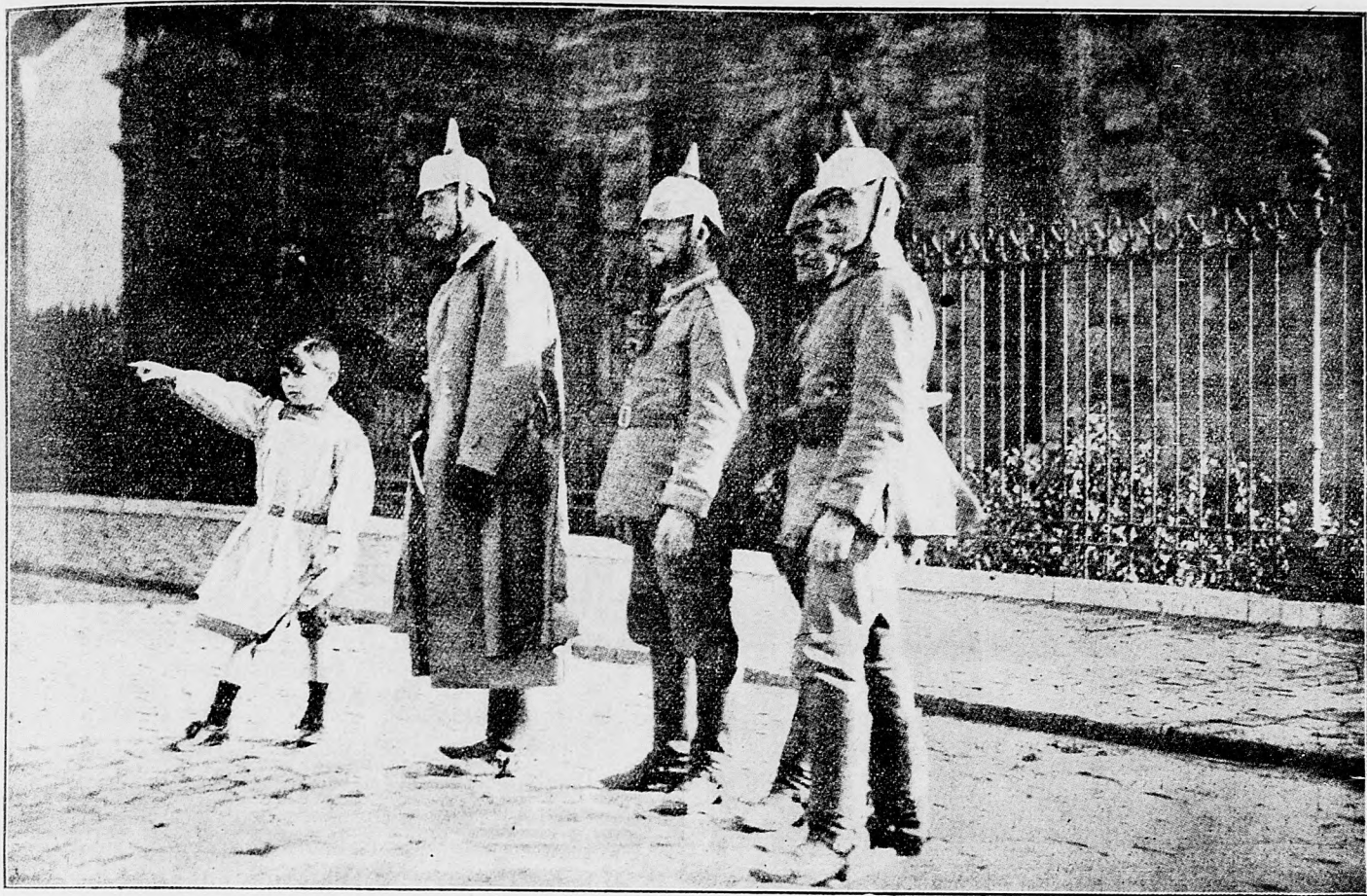
Od Badouvillera na severovýchod pri phiavillejskom lese napadli a zaujali sme jednu vyčnievajúcu časť pozície Francúzov. Väčší počet zajatcov ostal nám v rukách.

1. marca. Delostrelecká činnosť na početných časťach frontu, zvlášte u nepriateľa, aj včera bola veľmi živá. Jej cieľom na viac miestach bolo patrne len to, aby nás zmýlili. Oproti tomu na okolí Ysera, v Champagne, ako aj medzi riekami Maas a Mosel nepriateľ, tak sa zdá, o to sa usiloval, aby nám zapríčinil vážnu škodu. Svojho cieľa nedosiahol.

V poveternom boji pri Menine odbavili sme jeden anglický biplan. V ňom sediacich sme zajali. Dva francúzske biplany naše obranné kanóny zostrelili, jeden pri Vezapouine, od Soissona na severozápad, jehož



Oddelenie ruských zajatcov so strojovými puškami, ktoré so sebou vlečú sami zajatci.



Malý francúzsky chlapec ukazuje cestu nemeckým vojakom.

cestovateľov sme zajali; druhý, bezprostredne od Soissons na juhozápad, v ňomž sediaci pravdepodobne zomreli.

Jedno naše lietadlo, ktorého riaditeľom bol rezervný poručík Kühl, pozorovateľom ale rezervný poručík Haber, hádzaním bomb na čiare Besançon—Jussey prinútilo postáť jedon vojsko vezúci vlak a s mužstvom, ktoré osadlo z vlaku, pomocou svojej strojovej pušky zdarne sviedlo boj.

2. marca. Položenie sa vo všeobecnosti nezmenilo. Na území Ysera nepriateľ vyvinul hlavne delostreleckú činnosť.

Na východnom brehu rieky Maas pri pevnosti Douaumont Francúzi svojich ľudí znova v marnom pokuse obetovali.

Vojna Turecka proti Rusom, Angličanom, Francúzom a Talianom.

Hlavný válečný stán turecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom, Angličanom, Rusom a Talianom vydal nasledovné úradné zprávy:

Dardanellský front:

26. februára. Dňa 25 t. m. palba našich batterií prinútila odplávať niekoľko torpedoborcov, ktoré Jeny Sibir a pobrežný vidiek Orhanie bombardovali.

Z ostatných frontov neprišlo zprávy.

Mezopotámsky front:

27. februára. V noci na 22. februára nepriateľ pokúsil sa, aby prekvapujúcim spôsobom postúpil proti našim posíciám pri Felahie, ale sme ho ľahko odrazili. Dňa 23. februára nepriateľ s jedným korábom asi jeden bataillon vojska chcel vyložiť na breh, aby postúpil proti našemu ľavému krídlu. Pokus ale následkom našej palby sa zmaril.

Kaukazský front:

Významných udalostí niet.

Dardanellský front:

Od 22. do 24. februára nepriateľské válečné lode, ktoré v rozličnom čase s prestávkami bombardovali jednotlivé časte anatolského a rumélskeho brehu, pri každej takejto príležitosti následkom palby našich pobrežných batterií prinútené boli zastaviť palbu a odplávať bez toho, že by boli docielili akýkoľvek výsledok. Jedno nepriateľské lietadlo preletelo morské úžiny, ale napadnuté jedným naším lietacím strojom prinútené bolo zvrtnúť sa a odletieť.

Vojna na mori.

Utonuté parníky.

Londýn, 28. februára. (Reuterova kancelária.) Francúzsky parník (Trignac) na Severnom mori utonul. Päť ľudí zachránili, 26 zmizlo.



Murinski dôstojníci v anglickej armáde,

Utonutie lode «Maloja».

Londýn, 28. februára. (Reuter.) Lodná spoločnosť «Penninsular and Oriental» sdeľuje, že z 119 cestovateľov poštového parníka «Maloja» mnohých zachránili. Loď medzi Doverom a Folkestone so zadnou časťou narazila na mýnu. More bolo búrlivé. Kapitán sa pokúsil loď priviesť na zátuň, ale voda zaplavila strojárňu. Zachránenci lode, ktorí včera večer prišli do Londýna, rozpovedali, že výbuch stal sa predpoludním o 11. hodine, keď najviac cestovateľov bolo na palube. Loď hneď sa začala na bok kloniť, tak že jednu časť člnov nebolo možno použiť. Cestovatelia jedného člna pri spúšťaní člna na vodu padli do mora. Na lodi nepanoval strach. Početní boli prinútení skočiť do vody, lebo loď za 10 minút utonula. Mnohí boli ranení. Utonutý poštový parník obsahoval 12.431 tún. Parník, ktorý «Maloju» chcel pomoc poskytnúť, ale na ceste tiež nabehol na mýnu a utonul, bol 2182túnový «Empress of Fort William». Tento parník za polhodiny utonul. Jeho mužstvo podarilo sa vyložiť na breh.

Londýn, 28. februára. «Times» oznamujú: Pri utonutí parníka «Maloja» 147 ľudí zahynulo.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Hrdinské skutky nemeckej lode «Möwe».

Köln, 27. februára. Dľa «Kölnische Zeitung»-u londýnsky časopis «Times» škodu, ktorú nemecká loď «Möwe» v anglických obchodných loďach zapríčinila, odhaduje na dva milióny funtov šterlingov. «Möwe» dosiaľ potopila 13 lodí. Anglická tlač sa tomu tým viac čuduje, lebo loď svoje skutky previedla v bezprostrednej blízkosti základu operácií nagleickej floty.

Koľko škody narobila «Möwe».

Kopenhága, 29. februára. V londýnskych loďných a obchodných kruhoch veľkú nepokojnosť budí činnosť nemeckej lode «Möwe». Admiralitu prudko napádajú, že dosiaľ neurobila vážny krok ku zajatiu «Möwe» a ku prekazeniu jej škodlivej činnosti. «Daily Telegraph» na tri milióny funtov šterlingov odhaduje škodu, ktorú loď «Möwe» v anglických loďach zapríčinila.

Stanovisko Nemecka a Rakúsko-Uhorska v záležitosti ozbrojených obchodných lodí.

Washington, 29. februára. (Reuterova kancelária.) Nemecko naložilo veľvyslancovi Bernstorffovi, aby oznámil vláde Spojených Štátov, že tie garantujúce vyhlásenia, ktoré boli učené v záležitosti «Lusitanie» a «Arabicu», aj ďalej nezmenene zostávajú v platnosti, ale sa potahujú len na pokojné obchodné lode.

Dľa chýru Nemecko pridrža sa toho svojho stanoviska, aby ozbrojené obchodné lode, nech je akákoľvek ich zbraň, bez predbežného upozornenia bolo možno zničiť.

Washington, 29. februára. (Reuter.) Gróf Bernstorff sdělil vláde, že Nemecko nemá žiadnej príčiny ku tomu, aby zmenilo poriadky, ktoré porobilo v záležitosti potopenia ozbrojených obchodných lodí bez predbežného upozornenia alebo aby platnosť tohto ustanovenia i na ďalej odročilo.

Diplomatický zastupiteľ Rakúsko-Uhorska vláde Spojených Štátov podal podobnú zprávu.

Majna-Frankfurt, 29. februára. «Frankfurter Zeitung»-u oznamujú z New-Yorku: Konflikt Nemecka a Ameriky tu považujú za menej zostrený, pretože sa vedie vyjednávanie. Americká vláda chce žiadať, aby obchodné lode smely vziať so sebou len jednofuntové kanóny, ktoré tak treba umiestniť, aby bola vytvorená každá možnosť použiť ich čo útočivú zbraň.

Nemci potopili štyri francúzske válečné lode.

Berlin, 1. marca. Wolffova agencia oznamuje: Naše podmorské lode pred Le Havre potopily dva francúzske pomocné križiaky, z ktorých každý bol opatrený štyrmi kanónmi, a jednu ozbrojenú anglickú strážnú loď v ústi Themse.

Na Stredozemnom mori dľa parížskej úradnej zprávy potopili francúzsky pomocný križiak «La Provence», ktorý s 1800 mužami vojska bol na ceste do Saloník. Dľa chýru len 696 ľudí zachránili.

Na syrskom morskem pobreží dňa 8. februára potopená francúzska válečná loď, dľa zprávy navrátiť sa podmorskej lode, nebola radová loď «Suffren», lož pancierový križiak «Admiral Charner».

Náčelník admirálskeho štábu.

Francúzske zprávy o potopení križiaka «Provence».

Paríž, 1. marca. (Havasova kancelária.) Pomocný križiak «Provence II.», ktorého úlohou bolo, aby vojsko viezol do Saloník, 26. februára na Stredozemnom mori utonul. Dľa sem prišlých zpráw 296 ztroskotancov v Malte vysadlo na breh a asi 400 zachránencov francúzske a anglické strážne lode, ktoré na volanie o pomoc po bezdrótovej telegrafe pospíchaly na tvár miesta, zaviezly do Milosa. Dľa osvedčenia vyslanca Bokanovského, ktorý je pridelený ku generálnemu štábu armády, ani pred utonutím lode, ani počas tonutia nevideli periskop. Ani po torpede nebolo stopy a ani v okamžení výbuchu nezbadali stĺp vody. Mužstvo kanónov do poslednej minúty zostalo na mieste. Na lodi bolo dovedna 1800 ľudí. Počasie bolo jasné, bola len malá hmla. Loď na zadnej časti porúchali a za 14 minút utonula. Na mieste nehody zjavilo sa 10 lodí. Vo vyšetrovaní sa pokračuje.

Paríž, 1. marca. Uradne sdeľujú, že križiak «Provence II.» bol vystrojený piatimi 14-centimetrovými, dvoma 57-milimetrovými a štyrmi 47-milimetrovými kanónmi.

Londýn, 1. marca. Reuterova kancelária oznamuje z Paríža so včerajším dátumom: Dľa zprávy francúzskeho generálneho štábu v Milosi popoludní o 3. hodine 489 ztroskotancov lode «Provence II.» vysadlo na breh. Dalších 67 ľudí dovezie ta jedna strážna loď. Nakoľko je známe, dovedna zachránili 870 ľudí.

Francúzska zpráva o činnosti nepriateľských podmorských lodí.

Genf, 1. marca. Vo francúzskych časopisoch dnes vyšla úradná zpráva, ktorá ohľadom utratenia početných lodí v posledné dni chce patrne upokojiť verejnú mienku. Táto zpráva hovorí, že včera na Severnom mori a v kanáli viac lodí potorpedovali a potopili. Na Stredozemnom mori tiež badať živšiu činnosť podmorských lodí. Treba sa prichystať na to, že spojenci napriek každej opatrnosti aj ďalšie lode potorpedujú.

Nemecké míny pri anglických brehoch.

Köln, 3. marca. Dľa «Kölnische Zeitung»-u švajciarske časopisy píšú, že nemecké míny ukladajúce lode pri anglických brehoch v mimoriadne veľkom počte uložily míny najnovšieho typu. V námorníckych kruhoch Anglicka nepochybujú, že Nemecko v svojej novej vojne proti anglickému loďstvu morským mánam určilo veľký zástoj. Okolnosť, že pri anglických brehoch v jeden deň zrazu štyri veľké parolode nabehly na mínu, je toho dôkazom.



Uhorsko-rakúski uláni na ruskom bojišti.



Murínski dôstojníci v anglickej armáde,

Utonutie lode «Maloja».

Londýn, 28. februára. (Reuter.) Lodná spoločnosť «Penninsular and Oriental» sdeľuje, že z 119 cestovateľov poštového parníka «Maloja» mnohých zachránili. Loď medzi Doverom a Folkestone so zadnou časťou narazila na minú. More bolo búrlivé. Kapitán sa pokúsil loď priviesť na zátoň, ale voda zaplavila strojárňu. Zachránenci lode, ktorí včera večer prišli do Londýna, rozpovedali, že výbuch stal sa predpoludním o 11. hodine, keď najviac cestovateľov bolo na palube. Loď hneď sa začala na bok kloniť, tak že jednu časť člnov nebolo možno použiť. Cestovatelia jedného člna pri spúšťaní člna na vodu padli do mora. Na lodi nepanoval strach. Početní boli prinútení skočiť do vody, lebo loď za 10 minút utonula. Mnohí boli ranení. Utonutý poštový parník obsahoval 12.431 tún. Parník, ktorý «Maloju» chcel pomoc poskytnúť, ale na ceste tiež nabehol na minú a utonul, bol 2182túnový «Empress of Fort William». Tento parník za polhodiny utonul. Jeho mužstvo podarilo sa vyložiť na breh.

Londýn, 28. februára. «Times» oznamujú: Pri utonutí parníka «Maloja» 147 ľudí zahynulo.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Hrdinské skutky nemeckej lode «Möwe».

Köln, 27. februára. Dľa «Kölnische Zeitung»-u londýnsky časopis «Times» škodu, ktorú nemecká loď «Möwe» v anglických obchodných loďach zapríčinila, odhaduje na dva milióny funtov šterlingov. «Möwe» dosiaľ potopila 13 lodí. Anglická tlač sa tomu tým viac čuduje, lebo loď svoje skutky previedla v bezprostrednej blízkosti základu operácií nagleckej floty.

Koľko škody narobila «Möwe».

Kopenhága, 29. februára. V londýnskych loďných a obchodných kruhoch veľkú nepokojnosť budí činnosť nemeckej lode «Möwe». Admiralitu prudko napádajú, že dosiaľ neurobila vážny krok ku zajatiu «Möwe» a ku prekazeniu jej škodlivej činnosti. «Daily Telegraph» na tri milióny funtov šterlingov odhaduje škodu, ktorú loď «Möwe» v anglických loďach zapríčinila.

Stanovisko Nemecka a Rakúsko-Uhorska v záležitosti ozbrojených obchodných lodí.

Washington, 29. februára. (Reuterova kancelária.) Nemecko naložilo veľvyslancovi Bernstorffovi, aby oznámil vláde Spojených Štátov, že tie garantujúce vyhlásenia, ktoré boli učené v záležitosti «Lusitanie» a «Arabicu», aj ďalej nezmenene zostávajú v platnosti, ale sa poťahujú len na pokojné obchodné lode.

Dľa chýru Nemecko pridrža sa toho svojho stanoviska, aby ozbrojené obchodné lode, nech je akákoľvek ich zbraň, bez predbežného upozornenia bolo možno zničiť.

Washington, 29. februára. (Reuter.) Gróf Bernstorff sdelil vláde, že Nemecko nemá žiadnej príčiny ku tomu, aby zmenilo poriadky, ktoré porobilo v záležitosti potopenia ozbrojených obchodných lodí bez predbežného upozornenia alebo aby platnosť tohto ustanovenia i na ďalej odročilo.

Diplomatický zastupiteľ Rakúsko-Uhorska vláde Spojených Štátov podal podobnú zprávu.

Majna-Frankfurt, 29. februára. «Frankfurter Zeitung»-u oznamujú z New-Yorku: Konflikt Nemecka a Ameriky tu považujú za menej zostrený, pretože sa vedie vyjednávanie. Americká vláda chce žiadať, aby obchodné lode smely vziať so sebou len jednofuntové kanóny, ktoré tak treba umiestniť, aby bola vytvorená každá možnosť použiť ich čo útočivú zbraň.

Nemci potopili štyri francúzske válečné lode.

Berlin, 1. marca. Wolffova agencia oznamuje: Naše podmorské lode pred Le Havre potopily dva francúzske pomocné križiaky, z ktorých každý bol opatrený štyrmi kanónmi, a jednu ozbrojenú anglickú strážnú loď v ústi Themse.

Na Stredozemnom mori dľa parížskej úradnej zprávy potopili francúzsky pomocný križiak «La Provence», ktorý s 1800 mužami vojska bol na ceste do Saloník. Dľa chýru len 696 ľudí zachránili.

Na syrskom morskem pobreží dňa 8. februára potopená francúzska válečná loď, dľa zprávy navrátiť sa podmorskej lode, nebola radová loď «Suffren», lež pancierový križiak «Admiral Charner».

Náčelník admirálskeho štábu.

Francúzske zprávy o potopení križiaka «Provence».

Paríž, 1. marca. (Havasova kancelária.) Pomocný križiak «Provence II.», ktorého úlohou bolo, aby vojsko viezol do Saloník, 26. februára na Stredozemnom mori utonul. Dľa sem prišlých zpráw 296 ztroskotancov v Malte vysadlo na breh a asi 400 zachránencov francúzske a anglické strážne lode, ktoré na volanie o pomoc po bezdrôtovom telegrafe pospiechaly na tvár miesta, zaviezly do Milosa. Dľa osvedčenia vyslanca Bokanovského, ktorý je pridelený ku generálnemu štábu armády, ani pred utonutím lode, ani počas tonutia nevideli periskop. Ani po torpede nebolo stopy a ani v okamžení výbuchu nezbadali stĺp vody. Mužstvo kanónov do poslednej minúty zostalo na mieste. Na lodi bolo dovedna 1800 ľudí. Počasie bolo jasné, bola len malá hmla. Loď na zadnej časti porúchali a za 14 minút utonula. Na mieste nehody zjavilo sa 10 lodí. Vo vyšetrovaní sa pokračuje.

Paríž, 1. marca. Uradne sdeľujú, že križiak «Provence II.» bol vystrojený piatimi 14-centimetrovými, dvoma 57-milimetrovými a štyrmi 47-milimetrovými kanónmi.

Londýn, 1. marca. Reuterova kancelária oznamuje z Paríža so včerajším dátumom : Dľa zprávy francúzskeho generálneho štábu v Milosi popoludní o 3. hodine 489 ztroskotancov lode «Provence II.» vysadlo na breh. Dalších 67 ľudí dovezie ta jedna strážna loď. Nakoľko je známe, dovedna zachránili 870 ľudí.

Francúzska zpráva o činnosti nepriateľských podmorských lodí.

Genf, 1. marca. Vo francúzskych časopisoch dnes vyšla úradná zpráva, ktorá ohľadom utratenia početných lodí v posledné dni chce patrne upokojiť verejnú mienku. Táto zpráva hovorí, že včera na Severnom mori a v kanáli viac lodí potorpedovali a potopili. Na Stredozemnom mori tiež badať živšiu činnosť podmorských lodí. Treba sa prichystať na to, že spojenci napriek každej opatrnosti aj ďalšie lode potorpedujú.

Nemecké míny pri anglických brehoch.

Köln, 3. marca. Dľa «Kölnische Zeitung»-u švajciarske časopisy píšú, že nemecké míny ukladajúce lode pri anglických brehoch v mimoriadne veľkom počte uložily míny najnovšieho typu. V námorníckych kruhoch Anglicka nepochybujú, že Nemecko v svojej novej vojne proti anglickému loďstvu morským mánam určilo veľký zástoj. Okolnosť, že pri anglických brehoch v jeden deň zrazu štyri veľké parolode nabehly na mínu, je toho dôkazom.



Uhorsko-rakúski uláni na ruskom bojišti.

Učinnok novej vojny podmorských lodí.

Rotterdam, 2. marca. Anglické loďné spoločnosti oznámili, že na 1. marca určený odchod svojich lodí odročili. V tomto vidia prvý účinok zostrenej vojny podmorských lodí.

Rotterdam, 2. marca. Následkom živšej činnosti nemeckých a rakúsko-uhorských podmorských lodí je, že poddaní neutrálnych štátov už necestujú za more na francúzskych a anglických loďach. Z Egypta prišlé zprávy holandských konsulátov ustáľujú, že ani na jednej lodi, ktorá prišla do Alexandrie, nebolo občana neutrálneho štátu.

Vojna v povetří.

Novší útok nemeckých letúnov na anglické brehy.

Londýn 2. marca. Úradne oznamujú: Jedno lietadlo nemeckého námorníctva večer preletelo nad juho-východným pobrežím a shodilo viac bomb, ktoré nezapríčinili vojenskú škodu.

Krátke válečné zprávy.

Durazzo (Drač).

Durazzo. Naše vojsko, ako sme minule oznámili, zaujalo Durazzo, hlavné prístavné mesto Albánie. Toto mesto bolo známe už za rimanských časov. Tu sa dvakrát srazily vojská Caesara a Pompeiusa. Po rozpadnutí sa ríše rimanskej v 10. a 11. stolytí stalo sa mesto Durazzo sídlom kniežatským, neskôr prešlo do tureckých rúk. Počet obyvateľov činí 7000 duší, medzi nimi je 1500 cigánov. Za starodávna bolo mesto obtočené silným múrom, na ktorého rumoch vidieť ešte tu i tam rimanské a grécke nápisy. V meste je viac tureckých mečeti a je aj katolícky farský kostol. Aj pravoslávni majú tu kostol. Mesto založil korintský vodca Puhalis roku 635. pred Kristovým narodením a pomenoval ho Epidamusom. Občianska vojna, ktorá v meste vypukla, bola príčinou peloponeskej vojny. Roku 229. pred Kristom boli tu Rimania pánmi. Tu žil svetočýrny rimanský štátnik a rečník Cicero vo vyhnanstve. Neskôr stalo sa Durazzo sídelným mestom rímskej provincie. Potom stalo sa mesto majetkom Grékov, zatým majetkom mesta Benátok a r. 1501 padlo do tureckých rúk.

Ako padla pevnosť Douaumont?

Viedeň, 29. februára. «Neues Wiener Tageblatt»-u oznamujú z nemeckého hlavného státu: Štyri majstrovské výstrely z kanónov tak dôkladne pripravily padnutie Douaumontu, že brandenburgský 24. pluk popoludní útokom mohol dobiť pevnosť. Zástojom Douaumontu bolo, aby v obrane Verduna slúžil za najdôležitejšiu oporu celej severnej obrannej čiary. Pevnosť Douaumont na päťkilometrovom priestore bola ozbrojená 14 samostatnými dielami a pancierovými batteriami. Francúzi z rýchleho pádu veľkých belgických a ruských pevností

síce stiahli správnu konsekvenciu, že na každý pád je istejšie stále obranné diela obohnať ešte jednou alebo viac poľnými napred potisknutými posíciami, na to ale predsa nemysleli, že nemecký útok pevnosť Verdun zastihne práve na najsilnejšom bode. Nemci všetko dôkladne pripravili a vymysleli, na každú možnosť mali ohľad a všetky ich výpočty sa punktovne splnily.

Osud Valony.

Rotterdam, 1. marca. «Nieuwe Rotterdamsche Courant» píše: Rakúsko-uhorské vojská pomaly, ale iste vykonaly svoju úlohu: zaujaly Durazzo. Taliani zase utratili jeden dôležitý prístav na Adriatickom mori. Teraz akiste na ich drahú Valonu príde rad, lebo nepriateľ onedlho aj toto mesto obkolesí. Ponevác posádka tohto mesta je silnejšia, teda aj ľahšie ho možno brániť a ponevác Taliani vládnutie týmto mestom považujú za veľmi dôležité, jeho zaujatie bude vyžadovať viac času a viac obetí, ale celkom iste sa stane. Potom sen talianska o panstve na Adriatickom mori sa celkom rozptýli.

Zürich, 1. marca. Švajciarske časopisy zaoberajúc sa s udalosťami v Albánsku píše, že aj pri Durazze svedená bitka dokazuje prevahu rakúsko-uhorských vojsk nad Talianmi. Každá nádej Talianov sa zmarila. Nehanebné ztroskotanie sa obrany Durazza súčasne zpečatilo osud celej talianskej akcie vo Valone a na Balkáne.

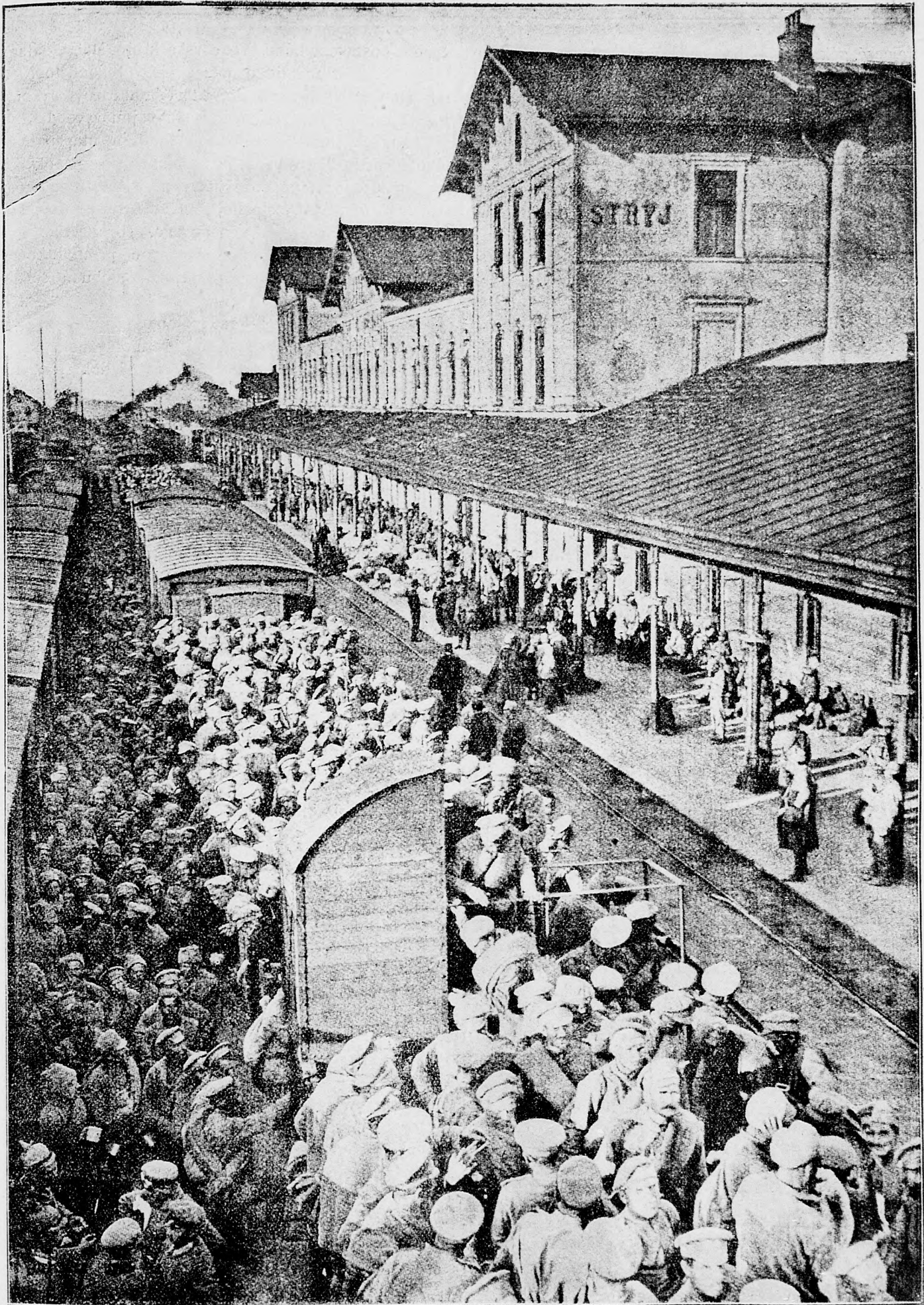
Mackensenová armáda pri Verdune.

Genf, 1. marca. «Journal de Genève» oznamuje, že na Verdun útočí osem nemeckých armádnych sborov. Väčšinu Verdun dobíjajúcich armádnych vojsk tvorí Mackensenova armáda, teda armáda, ktorú z gréckej hranice nedávno odviezli na francúzsky front. Toto v bojoch utúžené vojsko sotva pozná prekážky.

Najkrvavejšia bitka svetovej historie.

Lugano, 1. marca. Talianska tlač, ktorá včera pisala ešte o možnosti zpätzaujatia Douaumontu, teraz už celkom ináč píše. Parížsky zprávodajca časopisu «Secolo» oznamuje: Bitka pri Verdune s nezmenenou prudkosťou trvá ďalej. Voči nemeckej presile prirodzene potrebným sa stalo, aby francúzsky front odtiahol. Padnutie Verduna nezmenilo by veľký zdar nepriateľa, taký zdar, ktorý by odôvodnil obavy antantu. To je ale smiešne predpokladanie, že by padnutie Verduna znamenalo koniec vojny. Antant aj bez Verduna musí (?) zvíťaziť.

Novší parížsky telegramm oznamuje: Strašný zápas nabýva vždy väčších rozmerov a teraz bez prestania zúri už na fronte vyše 40 kilometrov dlhom. Vždy novšie pluky tiahnu do boja. Útočivá sila Nemcov je hrozná. Od Haumontu po Beaumont vzdor koncentrovanej palbe francúzskych kanónov jedno za druhým osemkrát útočili. Delostrelectvo na oboch stranách koná hroznú prácu. Sila bombardovania je taká, že



Odvážanie ruských zajatcov.

strelecké zákopy a šance jednoducho miznú z povrchu zeme. Teraz sa vedie najkrvavejšia bitka svetovej historie. Vo vojenských kruhoch domnievajú sa, že bitka pri Verdune onedlho dosiahne vrcholu.

Činnosť našich 30·5-centimetrových mažiarov vo verdunskej bitke.

Paríž, 1. marca. Parížske vydanie časopisu «New-York Herald» oznamuje: Francúzski letúni pri Verdune na svojej výskumnej ceste zistili, že z ôsmich miest nemeckého frontu aj rakúsko-uhorské 30·5-centimetrové mažiare sypú bomby na opevnenia a posície Francúzov. Vo veľkom zdare delostrelectva rakúsko-uhorské mažiare majú veľmi značnú účasť.

Výdavky Talianska a Ruska na vojnu.

Lugano, 2. marca. Rozpočet ministerstva vojenských záležitostí na rok 1915—16. kráľovským dekrétom zvýšili o ďalších dvesto millionov lir.

Petrohrad, 29. februára. Počas rozpočtovej debaty v dume referent zistil, že v rozpočte vykázané riadne príjmy činia 3.022,049.318 rubľov a riadne výdavky 3.332,463.698 rubľov, tak že riadne výdavky 210,414.480 rubľami prevyšuje príjmy. Minister financií vyhlásil, že približne 374 millionami prevýšia príjmy. Denné výdavky na vojnu počiatkom vojny činily 10 millionov a teraz sa zvýšili na 31 millionov; roku 1916. tieto výdavky budú obnášať 12 milliardov. Vojna činí potrebným zvýšené vypúšťanie papierových peňazí. Minister vyhlásil, že pripravuje novú vnútornú požičku v obnose dvoch milliardov.

Ztraty Francúzov.

Berlin, 3. marca. Dľa amsterdamskej zprávy časopisu «Morgenpost» Francúzi vo verdunskej bitke dľa spoľahlivých súkromných zpráw utratili dosiaľ 63.000 ľudí.

Z bessarabského frontu.

Černovice, 3. marca. Tichosť, ktorá následkom zlého počasia nastala na bessarabskom fronte, odhliadnuc od menších bojov trvá ďalej. Nepriateľ pokúsil sa rozhodiť jednu podkopu, ale jeho pokus skončil sa s tým, že nepriateľská patrola vyletela do povetria. Zajatci rozprávajú, že vo svojich posíciach za týždne nevideli dôstojníkov a že všetky akcie vedú poddôstojníci. Posledný sňah pri Bojane zasypal viac ruských batterií. Dľa zpráw z Rumunska v južnej Bessarábii znova koncentrujú silné vojská.

Rôzne osvedčenia.

Jako keby ich svedomie počalo trápiť, v novšom čase pušťajú do verejnosti rôzne osvedčenia tí, ktorí sú hlavnými príčinami ukrutného krveprelievania. Už vopred sa bránia proti rozhorčenej verejnej mienke, ktorá ich bude na zodpovednosť fahať a obávajú sa prísneho výroku súdu svetovej historie, pred ktorý

časom postavení budú. Vodecovské kruhy štátov antantu teraz často rozprávajú o pokoji, ale v takom tóne, že ony chcú pokoj vynútiť. Oni, ktorí pred časom vykonali všetko možné, aby krvavú svetovú vojnu vyvolali.

Anglický ministerpredseda Asquith na otázku bývalého ministra Trevelyana, že za jakých podmienok bolo by Anglicko ochotné pokoj uzavrieť, v tieto dni v parlamente odpovedal, že pokoj nemôže byť uzavretý, kým Belgicko a Srbsko späť nedostalo, čo utratilo. kým Francúzsko nebude úplne ochránené proti každému útoku a kým práva malých národov nebudú celkom zabezpečené.

Nuž kto ohrozoval pred vojnou územie Belgicka alebo územie Srbska? Obe krajiny mohli pokojne žiť, keďby sa neboly daly upotrebiť čo prostriedok tým, ktorí za každú cenu chceli vojnu proti Nemecku a monarchii. Oni bažili za cudzím majetkom, oni chceli zlomiť moc svojho konkurenta a keď sa im toto nepodarilo, radi by sa svetu predstavil v rúchu nevinnosti. Kto ohrozoval záujmy Francúzska? Nemecko viackrát dokázalo svoju dobroprajnosť proti svojmu francúzskemu susedovi; ale vo Francúzsku umele širili myšlienku revanžnej vojny proti Nemecku, hľadali spojencov a týchto aj našli v Angličanoch a v Rusoch. Angličanom šlo o zlomenie vzrastajúcej moci Nemecka a starou túžbou Rusov bolo zaujatie Carihradu. Toto sú dôkazy, ktoré žiadnym prekrúcaním nemožno podvrátiť.

Že veľmi cítia ťažkú zodpovednosť za ukrutné krveprelievanie, toho dôkazom je osvedčenie ruského ministra zahraničia, ktorý takmer prinútil ruského cára, aby vzdor jeho sľubu, ktorý bol dal Nemecku, proti monarchii nariadil mobilizáciu celej ruskej armády a tým spáchal zločin proti celému človečenstvu. Tento zpusťlý vierolomec včul nestydí sa pred celým svetom tajiť, že svetovú vojnu začalo Rusko. Kto vzal pod ochranu srbských útočníkov po ohavnej vražde v Sarajeve a kto prekážal monarchiu v tom, aby pre ohavnú vraždu Srbsko potrestala? Či to nebola ruská diplomacia? Oni spáchali «najväčší zločin» proti človečenstvu, oni, ktorí nás prinútili, aby sme sa so zbraňou v ruke, v krvavom boji bránili.

Osvedčil sa ešte aj bývalý taliansky minister zahraničia Tittoni, jedon z hlavných podnecovateľov za vojnu proti našej monarchii. Osvedčil sa, že táto vojna «nebola potrebná». Nuž ktože myslel u nás na podlosť, ktorú Taliani svojou vierolomnosťou dokázali? Sotva má páru v svetovej historii, že by spojenec obrátil sa so zbraňou v ruke proti svojim spojencom, ktorí jeho záujmy všemožne napomáhali a chránili a ktorým rýchly svoj hmotný a mravný vývin mal čo ďakovať. Ziskuchtivosť, hrabivosť strhla talianske vodecovské kruhy do prepasti nemravnosti. Naša monarchia a Nemecko, čo dávni spojenci Talianska, veru najmenej rákali na vierolomnosť, ktorú Taliani spáchali. Čo máme teda povedať na osvedčenie Tittoniho, ktorý terajšiu vojnu za «nepotrebnú» vyhlasuje, teraz, keď na talianskom fronte tisíce ľudí odkrvácalo?

Sám bývalý ruský zahraničný minister Sasonov uznal, že Nemecko nebažilo za zaujatím Ruského Poľska. Naša monarchia tiež nebažila za majetkom Srbska. Keď teda po poldruharočnom krveprelievaní prišli diplomati na to, že terajšia vojna je zločinom spáchaným proti človečenstvu, nuž sami vynášajú výrok nad sebou. Veď keby sa nejednalo o nič iné, len o zabezpečenie vývinu národov, vtedy by bolo možno krvavú vojnu naskutku skončiť. Bo ani Nemecko, ani naša monarchia tento vývin neohrozuje, ani neprekáža. Nás naši nepriatelia prinútili ku sebaobrane.

Diplomati štátov antantu obávajú sa súdu svetovej histórie, obávajú sa rozčulenej verejnej mienky, preto prekrúcajú a zavádzajú. Ich osvedčenia nie sú ešte ani dnes úprimné. Toto je najlepším dôkazom, že do jakéhoto neprijemného, nebezpečného položenía sa dostali. Po zaujatí pevnosti Verduna skrze nemecké čaty a po podmánení celého Albánska skrze naše hrdinské čaty, Anglicko, Francúzsko, Rusko a Taliansko presvedčia sa o tom, že sami padly do tej jamy, ktorú kopaly Nemecku a našej monarchii.

Kapitulácia Čiernej Hory.

Z Viedne oznamujú: Černohorský princ Mirko, I. Vukotič serdár a na Čiernej Hore zostavší ministri a síce minister pravosúdia Radulovič, minister vnútra Popovič a minister vojny Vješovič dozvediac sa o osvedčení, ktoré černohorský ministerpredseda Miuškovič cestou parížskej Havasovej agencie 11. januára tohto roku uverejnil, požiadali rakúsko-uhorského vyslanca na Cetinji Edvarda Ottu, aby podal verejnosti ich deklaráciu, lebo Miuškovič, ktorý s kráľom Nikitom ušiel do Francúzska, toto osvedčenie cestou černohorského konsulatú vyhlásil za úradné, kdežto toto osvedčenie je vôbec nesprávne.

V deklarácii opísaná je historia kapitulácie Čiernej Hory. Dňa 29. decembra lanskeho roku s **odobrením kráľa Nikitu** černohorskí ministri prosili od nášho veliteľstva zastavenie nepriateľstva. Odpoveď prišla 30. decembra včas rano, keď už kráľ Nikita odcestoval do Kragujevacu, kam po prevzatí odpovede odcestovali aj ministri. Po dlhšej porade černohorská vláda v telegramme dňa 31. decembra (dľa nášho kalendára 13. januára) datovanom prosila pokoj od cis. a kráľ. zahraničnej vlády. Súčasne kráľ Nikita s tou prosbou sa obrátil ku jeho cis. a kráľ. apoštolskému veličenstvu, aby vyprostredkoval, že by Čiernej Hore dali čím prajnejšie podmienky pokoja.

Dňa 2. januára černohorskí ministri dostali odpoveď, že vyjednávanie o pokoj po složení zbrane a po vydaní srbských vojsk, ktoré sú ešte na černohorskom území, bude možno započat.

Potom nasledovali porady. Podmienky boli bezpochybne ťažké, ba až veľmi ťažké, ale aj položenie Čiernej Hory stávalo sa vždy ťažším. Rakúsko-uhorské vojská chytró napredovali, vážny odpor nikde nebolo

možno klásť, zvlášte nie na pobreží. Potravín vôbec a munície málo bolo. Konečne černohorská vláda prijala prvú podmienku: složenie zbrane. Ohľadom druhej požiadavky vyhlásila, že na Čiernej Hore niet srbských vojsk.

Dňa 5. januára popoludní kráľ Nikita bez vedomia vlády odcestoval do Skutara a odtiaľ cez Meduu do Talianska. Odchod kráľa na armádu a na ľud mal zroňujúci účinok. Nastalo nebezpečie vnútorného zmätku, čo troch ministrov ku tomu primalo, aby vládnu moc aj ďalej vykonávali a pokračovali v započatom vyjednávaní, ktoré zdarne skončili, nakoľko zbrane, čo vlastnosť štátu zostaly v krajine, vojsko a ľud pokojne sa mohli domov vrátiť, čím sa Čierna Hora zachránila od konečnej zrkazy.

Černohorskí ministri voči úradnému osvedčeniu ministerského predsedu Miuškoviča teda konštatujú, že 1. zastavenie nepriateľstva a potom pokoj nepýtali odsúdenia hodným úmyslom, lež jedine a výlučne vzhľadom na ťažké položenie, ktoré nastalo po padnutí najdôležitejších posícii, že 2. podmienky zastavenia nepriateľstva a pokoja neodmietli, lež prijali, že 3. černohorská vláda s kráľovskou rodinou neopustila krajinu, vyjmúc ministerského predsedu, že 4. kráľ Nikita nie cieľom posmeľovania čiat ku odporu zanechal v krajine jedného člena svojej rodiny a troch členov vlády, lebo títo traja členovia vlády o odcestovaní kráľa nič nevedeli, konečne že 5. kráľ Nikita ani zo Skutara ani z Meduy ani z Talianska ani princovi Mirkovi, ani vláde, ani generálovi Vukotičovi nedal rozkaz, aby sa černohorská armáda do Skutara utiahla, aby menovaní šli za armádou a že vyjednávanie o pokoj pod žiadnou zámienukou nemožno začať.

Viedeňská cis. kráľ. telegrafická kancelária v plnom znení uverejňuje francúzske telegramy, ktoré kráľ Nikita a jeho vláda jeho veličenstvu nášmu kráľovi a zabraničenému ministrovi poslali, ako aj odpoveď, ktorú jeho veličenstvo kráľ a zahraničný minister barón Burián poslali kráľovi Nikitovi, poťažne černohorskej vláde.

Práce okolo gazdovstva v marci.

Okolo domu a dvora v tomto mesiaci treba do poriadku priviesť vrehy stohov. Čeľaď, kým nepríde rad na poľné práce, nech robí povriesla a nech reže sečku. O žencov už v tomto mesiaci treba sa postarať.

Okolo statku. Začiatkom mesiaca púšťajme kobyly pod vajčiakov a aj kravám v tomto mesiaci sa dajme nabehať. Ovce už možno vyhnať do poľa. Prasce, ktoré sa v novembri uliahly, treba odlúčiť. Aj ošípané možno už púšťať do slobodného. Husy a morky sa môžu podsypať.

Na roliach, jestli je pôda už dostatočne obsehnutá, oziminy, dateliniská a lucerništia treba pobrániť a povalkovať. Do ozimín možno siať datelinu. Treba orať pod dohán, pod konope a pod fan. Pšenicu treba pleť.

Bujné siatiny treba skosiť. Jarné siatiny povalkujeme. Klasoviny sa sejú. Okolo tabúl môžeme sadiť živé ploty a stromky.

Na lúkach. V marci treba lúky hoblovať a polievať. Machnaté lúky posypme popolom a na lúky môžeme už začať vysievať semiačka.

Vo viniciach. Hnojenie, otváranie, obrezávanie, skloňovanie. Rezanie vrúblov na štepenie. Môžeme sa prichytiť ku zakladaniu nových osád.

V pivnici stáča sa víno, vyprešúvajú sa droždia. Nové víno stáča sa tak, aby sa povetrie dostalo ku nemu a staré vína stáčajú sa pomocou kaučukových ciev.

V hore prerieďovanie treba skončiť. V marci vykopávajú sa korene postínaných stromov, zbiera sa smola, páli sa uhlie, robia sa korytá, režu sa koly na obruče, prútie na pletenie a na húžvy. Možno siať dubové bukové, hrabové, jaseňové, brezové a jalšové semiačko. Planty ihličnatých stromov možno začať vysádzať. V marci kvitne už osyka, biely a čierny topol, niektoré druhy vrb, baza s bielymi strapkami, lieska, obyčajné slivky a popolová a miazgová jalša.

V záhrade sadia sa stromy a sejú sa semiačka, ktoré dosiaľ ešte neboli vysiate. Predošloročné stromčeky sa vyberajú a krátia. Kličkovanie (orechové, breskyňové a mandľové) semiačko sa vysádza do hriadok, ktoré už v jaseňi boli pripravené. Možno sadiť ribezlie, egreš (pôľky) a figy. Dvaročným mladým stromkom treba začať dávať takú podobu, aké stromy chceme z nich vypestovať. Na maliní tie výhonky, ktoré v predošlý rok obrodily, treba odrezať. Semiačko najviacerých kuchynských rastlín sa seje a šalátová, kapustná, cesnaková priesada sa vysádza a ranné zemiaky sa sadia. Korene korenistých, za viac rokov žijúcich rastlín rozoberme a presadíme. Hnoj so špargle treba odstrániť. Hrbu kompostu treba poprehadzovať. Jahody sa tiež v tomto mesiaci presádzajú. So zakrytých cibulovitých a hlúžvovitých rastlín prikrývadlo treba odstrániť. Seje sa semiačko letných kvetov.

Kuchynská záhrada.

Záhradu na zeleninu nemožno bárske založiť. Najlepšia kuchynská záhrada je na slneom osvetlenom mieste a v blízkosti studne, lebo zeleninu veru často treba polievať. Pôda v kuchynskej záhrade nech je čím najlepšia, lebo zeleniny veľmi bujne rastú a preto potrebujú veľmi dobrú a tučnú zem.

Kuchynskú záhradu na každý pád treba ohradiť, lebo ináč by drúbež všetku zeleninu zničila a naše ustávanie úplne by vyšlo na zmar. Ohrada nech není dašená, lebo takáto ohrada hádže veľkú tónu na hriadky a toto prekáža rastliny vo vývine. Najlepšia je drótená ohrada, alebo jestli nám na takú nevystačí, tak je aj pletená alebo trňová ohrada dobrá. Kuchynskú záhradu rozdelíme na hriadky, medzi ktorými sú chodníky. V jednom kúte záhrady treba nechať miesto pre hnoj. Kuchynskú záhradu na každý pád treba hnojiť, lebo

zeleniny veľmi mnoho výživných látok ťahajú zo zeme a toto treba pôde nahrádzať, jestli aj v budúcom roku chceme mať hodne a dobrej zeleniny. Mimo maštalného hnoja dobre je rozsiať aj trochu umelého hnojiva, lebo takto urodí sa viac zeleniny a mimo toho umelé hnojivo aj úrodnosť pôdy udržiava.

Veľmi dôležitá otázka je, že jakú zeleninu máme pestovať. Toto je preto dôležité, lebo jestli v primeranom poriadku sadíme zeleniny, tak z jedného a toho istého priestoru v jedno leto aj tri, ba aj štyri úrody môžeme sobrať. Ďalej je dôležité, aby sme zeleninu ani veľmi včasne ani veľmi pozde nesadili, lebo nám alebo zamrzne, alebo veľmi pozde budeme mať úrodu, na čo sa zvlášte vtedy má brať ohľad, jestli zeleninu chceme predávať, lebo veď čím včasšie príjeme na trh s niektorou plodinou, tým nám lepšie zaplatia za ňu.

Pri siatí semiačka pozorujeme na to aby sa ono nedostalo veľmi hlboko do zeme, lebo sa zdusi a nevyklíči. Jestli však semiačko veľmi plytko zasejeme, tak ho zase strmší dažď vymyje. Že ktoré zeleniny máme pestovať, to záleží od toho, že jaké druhy potrebujeme a keď zeleninu chceme predávať, tak pestujeme tie druhy, ktoré sa najlepšie míňajú, a ktoré sa v našej záhrade najlepšie daria.

Mladú zeleninu často treba polievať a síce v suchom počasí dvakrát denne: rano i večer; cez poludnie zeleninu nikdy nepolievame. Pleť treba vždy, keď je zelenina burinou zarastená.

Zelenina seje sa včasne z jary, ale len vtedy, keď mrazy už nenastanú. Najprv sa seje šalát, medzi ktorý možno sadiť cibuľu tak, že keď šalát soberieme, vtedy je už aj cibuľa hodná. Medzi petržľan a mrkev chreň, kel alebo kapustu; mrkev a petržľan v júni už môžeme vybrať a plodiny, ktoré sme medzi ne zasiali, sa ďalej budú vyvíjať. Pozdĺž ohrady alebo plota sadíme fazuľu, ku ktorej v tomto páde ani týčky nemusíme napechať lebo sa fazuľa aj na ohrade rozťahne. Papriku a dínne pestujú len v lepších krajoch, jaké sú ku pr. naše Dolniaky, lebo na Horniakoch ani paprika, ani dínne nedozrejú.

CHYRNIK.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch po zaklúčení válečných zasadnutí krajinskej snemovne veľmožov vrátil sa do Ostrihoma a do hlavného mesta príde len ku valnému shromáždeniu svätostefanskej Spoločnosti, ktorej je hlavným protektorom.

Dedič trónu na ruskom bojišti. Následník trónu arciknieža Karol Franc Jozef, generálmajór, v posledné dni februára z poverenia jeho veličenstva prehliadol armády bojujúce na okolí Njemena a Ščary. Dedič trónu 24. februára prišiel na spomenuté územie, najprv vyhľadal vyššie veliteľstvá, potom šiel k vojskám, kde pobudol za dva dni. Arciknieža mal príležitosť obzreť

si naše mimoriadne pevne vybudované posície a viac-krát mohol pozorovať i naproti ležiace ruské posície. Dedič trónu početných vojakov oslovil a odovzdal im vyznačenie. Následník trónu vrátil sa potom do Viedne, aby jeho veličenstvu kráľovi podal zprávu o svojich zkušenosťach.

Smrť rumunskej vdovy-kráľovnej. V Bukarešti minulý týždeň zomrela vdova-kráľovna Alžbeta, v kruhoch básnikov známa pod menom Carmen Silva. Z tejto príležitosti rumunská komora a tamojší senát na znak smútku nad jej odumretím vyzdvihly svoje zasadnutia. Ministerpredseda Bratianu tak v komore, jak v senáte odparentoval vdovu-kráľovnú, ktorej odumretie Rumunsko naplňuje bolesťou. Potom aj iní rečníci veľkými slovami sa rozpomenuli o zosnulej, načo komora a senát svoje zasadnutia odročily a len po pohrabe vdovy-kráľovnej znova zasadnú. Pohrab vdovy kráľovnej Alžbety bol v nedeľu popoludní.

Z biskupstva košického. Štefan Kassay, kňaz košickej diecézy, pensionovaný gymnasiálny profesor náboženstva, radca svätej stolice, po dlhom trápení a opätovnom prijatí sv. sviatostí 25. februára zomrel v Prešove v 73. roku života svojho.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Pre katolícke válečné sirotky obetovali: päťkostolský biskup gr. Julius Zichy a dr. Remig Békefi, opát v Zirci, po 1000, Ján Bohus, farár v Krasznabélteku, a Ján Pethő, farár v obci Pápakovácsi, po 100 korunách. Na obec «Máriafalva», vystaviť sa majúcu v Karpátoch, dr. Békefi dal 500 a Ondrej Kiss, farár obce Oroszhegy, 100 korún. — Franc Pástor, farár v obci Dobóruszka, na válečné ciele Katolíckeho Karitátu daroval 100 korún.

V kostoloch b.-bystrického biskupstva sossbieralo sa na podporu katolíckej tlače 2852 korún, k tomu obnosu osvietený Pán biskup prispel 500 a kapitula 100 korunami.

Lučenský vojaci uhorskému Červenému Krížu. Lučenské cis. a kráľ. vojenské veliteľstvo zariadilo na ciele spolku uhorského Červeného Kríža veľký umelecký večierok, ktorý priniesol 7500 korún.

Noví generálobersti. Z Viedne oznamujú: Jeho veličenstvo kráľ vymenoval za generáloberstov: generála pechoty baróna Fridricha Becka, kapitána arcieergardy, arciknieža Jozefa Ferdinanda, generála jazdy grófa Paara, generála pechoty Bolfrasa, poľného zbrojmajstra a spoločného ministra vojny baróna Krobotina a generála pechoty Hermana Kövessa.

Udajne nový arcibiskupský vikár v Trnave. Ostrihomský kanonik Ladislav Báthy pravdepodobne prostriedkom roku dostane poverenie ku vybavovaniu záležitostí arcibiskupského vikariátu v Trnave, odkiaľ terajší vikár prälát-kanonik Pavel Jedlicska vráti sa do Ostrihoma.

Z Vysokých Tatier. V Tatranskej Lomnici zotavuje sa teraz 170 dôstojníkov, počet civilných kúpeľných hostí je tiež 170.

Urlaubovanie na front idúcich. Vojaci, ktorí dovezení boli z bojišťa čo chorí alebo čo ranení, po vyzdravení, prv než by zas šli na bojište, môžu si žiadať krátky urlaub. Ponevác sa viacrát stalo, že prosby o urlaub vybavené boli až potom, keď už patričný bol zas na bojišti, preto vojenská správa nariadila, aby sa veliteľstvo pri zostavení marškompanii presvedčilo, či niet v marškompanii takého, ktorý by mal nároky na urlaub. Takýto vojak musí urlaub dostať.

Osemstotisíc kilometrov drôtových ohrád. Veľké rozmery svetovej vojny vysvitajú z nasledovných dát: Rozsiahlosť ruského frontu obnáša asi 1200 kilometr. Nemecký západný front 800 «
Taliany front 700 «
Front na Balkáne 300 «

Súhrnom 3000 kilometr.

Na každý krok (75 cm.) možno rátať 100 metrov pichlavého drótu, lebo veď dróty ťahané sú pred zákopami vo viac násobných (10—15) radoch. Keď vezmeme, že fronty ústredných veľmocí obnášajú štyri milióny krokov, dĺžka drôtových prekážok činí 400.000 kilometrov. Drôtové prekážky nepriateľa sú tiež asi tak dlhé. S toľkým drôtom bolo by možno celú zemeguľu dvadsaťkrát otočiť. V Amerike štyridsať veľkých dielni nedorába iné, len pichlavý drôt.

Zlaté svatby. Päť manželských párov v Horných Orešanoch (Felsődiós) — ako odtiaľ pišu — slávil 50-ročné jubileum svojho sňatku. Pod sv. omšou, ktorú vo farskom kostole slúžil farár Jozef Minarik, pristúpilo ku požehnaní svojho zlatého sňatku päť párov: Štefan Novák s manželkou Zuzannou, Martin Petrašovic s manželkou Katarínou, Jozef Kormuth s manželkou Justinou, Imrich Cmero s manželkou Annou a Mikuláš Zachar s manželkou Ulinou. Pán farár jubilujúcim párom udelil požehnanie v prítomnosti ich dietok, vnukov, početných príbuzných a asi tristo občanov, ktorí zlatú svatbu sláviacim párom srdečne blahoželali a žičili, aby sa v dobrom zdraví dožili aj diamantovej svatby. Dojímavým výjavom bolo, keď Alexander Petrašovic, kňaz rádu sv. Františka, pristúpil ku oltáru a požehnal svojich rodičov Martina Petrašovica s manželkou.

Pre ranených slovenských vojakov veriaci spísko-richvaldskej farnosti najnovšie darovali 28 ročníkov «Posla B. Srdeca Ježišového», «Kráľovnej Sv. Ruženca» a «Svätej Rodiny», ako i 33 knižočíek z podielových kníh Spolku Sv. Vojtecha.

Pre katolícke válečné sirotky malosobinovský prepoš-farár Peter Hartsár obetoval 50, markušovská schránka Sv. Antona 25 a veriaci oravskej obce Ljesek 20 korún.

Starolubovenská Ludová Banka vo Spiši koncom minulého roku mala vkladov 557.143 korún a čistý osob obnášal viani 4621 korún. Obecensťu lubovenského okolia vrele odporúčame tento mladý kresťanský peňažný ústav!

K znovavystaveniu karpátskych obcí v stolici Krassó-Szörény sossbierali 46.482 korún.

Z kaprála — nadporučík (oberlieutenant). Zo Székesfehérváru oznamujú: Štefan Endresz počas mobilizácie narukoval k 17-ému honvédskeho pluku ako dobrovoľník kaprál. Počas slávnych bojov pluku nodobudol si Endresz svojou osobnou hrdinskosťou jedno za druhým bronzovú, malú striebornú, veľkú striebornú a zlatú medailu hrdinskosti. Pre svoju šikovnú hrdinskosť stal sa najprv kadétom, potom zástavníkom, neskorej poručíkom, kým ho konečne teraz kráľ mimo radu povýšil za nadporučíka (oberlieutenanta) a udelil mu odznak «Signum Laudis» a vojenský záslužný kríž tretej triedy. Podľa nášho vedomia doteraz je ten pád jediný v terajšej svetovej vojne.

Milliony liptovsko-sv.-mikulášskych fabrikantov na remene. Všetci lipt.-sv.-mikulášski fabrikanti na remene prišli následkom vojny ku veľkým millionom, najviac nadobudol ale majiteľ Lackovej fabriky na remene, ktorý v posledné časy odkúpil kúpele v Lúčkach a teraz založí remeňovú fabriku na podošvy. V Lipt. Sv. Mikuláši, kde je veľmi vyvinutý remeňový priemysel, bude to prvá fabrika na remeňové podošvy.

Ušustné nešťastie vo Vysokých Tatrách. Polutovania hodné nešťastie udalo sa 17. februára v doline Mlinica. Skiové čaty košického oddelenia držali tam cvičbu. Pri ktorej príležitosti z 40 metrovej výšky spustila sa 50 centimetrov hrubá snehová vrstva a pochovala pod sebou skiového učiteľa poručíka dra Jozefa Brachfelda a kaprála Győreho. Obidvoch našli už mrtvých, prvého hneď jeden meter hlboko pod snehom a druhého po poldruhahodinovom hľadaní tri metre hlboko. Brachfeld pochádzal z Budapešti a bol ešte len pred tromi dňami komandovaný za skiového učiteľa ku štrbskému stavu. Győri bol vlni vycvičený v Tátraszéplaku a bol aj na bojišti skiovým behúňom.

V ruskom zajatí. Ján Fuhrmann, evanjelický učiteľ v spišských Ruskinovciach, padol do ruského válečného zajatia.

Zatknutí cigáni. V meste Szepesbéla a na okolí v posledné časy takmer každú noc stávaly sa vlámnia, tak že obyvatelia boli vo veľkom strachu. V samom meste behom šesť týždňov až trikrát sa vlámali zlodeji. Žandári po viacdňovom ustávaní vystopovali, že vlamačstvá páchajú leibickí cigáni. Nato žandári ktorúsi noc obkolesili kolóniu cigánov v Leibici, prekvapených cigánov polapali a našli u nich veľmi mnoho ukradnutých vecí. Cigáni sa priznali. Vlamačstvá páchali haličskí cigáni Ján Kviatkovsky a Jozef Kviatkovsky, ktorí sú vojenský uprchlíci a leibickí cigáni Ignác Stojka, Imrich Bódi a Andrej Bódi. Cigáni sa priznali, že sa vlámali v Kakaslomnici, Rókusi, Kežmarku, Nagyőri, v Belej, Keresztfalve, v Busóci, Hanusfalve a v Mátyásfalve.

Vojenské vyznačenie. Honvéd Simeon Koleta a firer Štefan Bakajsza z košického 9. honvédskeho pešieho pluku dostali bronzovú medailu hrdinskosti.

Novšie zdraženie kôš. Fabriky na kôšy cenu kôš pri sto kusoch novšie opäť o 35 korún zvýšili.

Zoltánová Zmeškálová z oravského Leštína pre katolícku válečnú sirotu obetevala 200 korún.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

(Číslo, stojace za menom, označuje kompániu, v ktorej patričný slúžil. Za menom stojaci † znamená, že dotyčný zomrel a za menom stojaca písmena «z» znamená, že patričný je zajatý. Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.)

Z 12. spoločného pešieho pluku komárňanského: Bugár Ján (Nyitraszalka) 7, Csernyák Štefan (Kismánya) 3, Grmann Sylvester (Ratkóc) 2, náhr. komp. z., Hahno Jozef (Kálmánfalva) náhr. bat. †, Hlavna Valentin (Zsúk) 1. náhr. komp. z., Hozlár Štefan 10, Jancsó Valentin (Ghymes) 7, Kollár Anton (Moesonok) 3 z., Kollár Michal (Kisrépény) 7 †, Mészáros Ludvik (Alsólehota) 7 z., Molnár Georg (Vágfarkasd) 4 †, Ružička Jozef (Bánkeszi) 7 z., Siró Anton (Appony) 7, Štasny Jozef (Pusztakürt) 7 z., Sedlár Georg (Felsőcsitár) 7. z.

Zo 71. spoločného pešieho pluku trenčinského: Berta August 2, Bojda Jozef oddelenie so strojovými puškami III, Grünhut Karol 9, Hermann Štefan 12, Jurička Jozef (Bobrovnik) 4. marškompania †, Kapitúľčin Andrej (Felsővadász) 5. marškomp. †, Kepsta Martin 7, Kondrk Andrej 2 †, Lenoška Franc 6, Pollaček Jozef 11, Somogyi Štefan 5, Selecki Rudolf 3, Takács Jozef 2, Zembjak Andrej (Trsztena) 1 †, Michalik-Galko Peter (Szedmerőcz) 4. maršk. †.

Z 26. jagerského bataillonu: Blanarik Ján (Aszós) 4, Juhász Ján 4, Klimo Štefan (Bélaház) 4, Kovács Ignác (Vásárút) 4, Martinovič Jozef (Pöstyén), Molnár Michal (Csütörtök, st. prešporská) 4 †, Nagy II. Július (Bös) 4, Puskás Alexander (Vága) 4, Renáč Štefan (Vága) 4, Rummel Franc (Nagyborsa) 4, Selčán Jozef (Nagymodró) 4 †, Stehlik Ján (Konyha) 4, Varga Ludvik (Szencz) 4 †.

Zo 67. spoločného pešieho pluku prešovského: Adriányi Pavel poručík v rezerve, Bartos Jozef kapitán, Békéssy Jozef kadet v rezerve, Göldrich Kar. nadporučík †, Reiszner Roman Karol kadet v rezerve, Sensel Ján kadet v rezerve, Singer Ludvik kadet v rezerve, Suciú Adorján kadet v rezerve, Széll Árpád kapitán †, Szonderlich Ján kadet v rezerve †, Trnka Robert poručík v rezerve †, Wittek Franc kapitán (druhý raz), Fuchs Hermann (Szepesófalú) 2, ranený a zajatý, Grejtag Pavel (Szinyelipóc) ranený a zajatý, Hozza Adolf (Merény) 8 z., Kalafut Adam (Podolin) 11 z., Kaszai Jozef (Héthárs) 2, ranený a zajatý, Kosprisin Andrej (Eperjes) 6 z., Kurilla Juraj (Háromrevúca) †, Kuse, Andrej (Olajpatak, Šáriš) 11 z., Mankovits Július jednoročný dobrovoľník (Balázsvágás) 6 z., Mann Samuel (Krivány, Šáriš) 1, ranený a zajatý, Omasta Ján (Szépfalu) 1 z., Platkó Franc (Eperjes) 4 z., Proner Štefan (Šávník) 5 z., Thierer Adalbert (Szepesváralja) 4 z., Topercer Ján (Csütörtökhely) 4 z., Velčko Ján (Pétervágása) 2 z.

Zo 16. honvédskeho pešieho pluku baňsko-bystrického: Konopka Ján (Ábelfalva) 3 †, Nagy Ludvik (Mátraverebély) 3.

Z 84. spoločného pešieho pluku: Wolf Maximilian jednoročný dobrovoľník, tit. frajter 13.

Z 89. spoločného pešieho pluku: Blachoviez Samo 3, Bodžar Ludvik 5, Botka Imrich 12, Chamec Ján 3 z., Chovan Štefan 7, Cimermann Pavel 7, Dubina Peter 5, Filip Fedko 3, Gubo Štefan 5, Herz Štefan 3, Husak Pavel 2, Juchas Ludvik 5, Karavla Ján 7, Krčko Andrej 3, Klečmunka Ján 3, Kopca Vavrínek 2, Krosiak Jozef 3, Kusik Andrej 12, Macsaj Lukáč 3, Madola Tomáš 2, Oswald Jozef 3, Patka Urban 7, Polz Franc 5, Poroda Ján 8, Staň Jozef 5, Szombati Michal 3, Valent Michal 7.

Z 29. jägerského bataillona: Bulyovszky Albert 1. marškomp. z., Csunyo Pavel 1. maršk. z., Dénes Imrich z., Domonkos Pavel 2 z., Dudáš Štefan 4 z., Elek Štefan 3. maršk. z., Herczeg Franc (Szécsény) 1. maršk. z., Juhász Štefan z., Keres Ján (Jeceny) z., Kovács Adalbert 1 z., Repka Štefan Matúš z., Slovenski Ludvik 1. marškomp. z., Starovič Ján 2. maršk. z., Suchanski Adam Bartolomej z., Sudicki Ján 2. maršk. z., Tarjak Ján z., Tóth Ján pri štábe z., Žolnir Štefan 1 z.

Z 8. spoločného pešieho pluku: Uher Ján (Lubina) 16, Belobrad Jozef (Lédec) 14, Ožimi Jozef 15 †.

Z 81. spoločného pešieho pluku: Bacza Ján (Morva ōr) 1, Bizony Ján, Godola Štefan, Grman Jozef 1, Hatala Matej (Horvátgurab) 1, Hejtmánek Imrich (Szomolány) 10, Jorik Andrej 1, Knapp Štefan (Nagyegyházás) 3, Kosetzky Edvard, Kuba Alojz (Nagykovalló) 1, Labuda Ján, Malički Gašpar (Csávoj) 3, Márton Michal (pridelený z 32. jägerského bataillona, 4. komp.), Minarovič Alojz (Tótgurab) 3, Novotny Jozef (Velős), Pokoj Ján 3, Skipola Šimon 1, Tokos Alojz 1.

Z 12. landšturm. pešieho pluku: Trslin Vladimír kadet (Trencsén) 7, Beneš Ján (Vágkirályfa) 7, Borovič Michal (Verőce) 5, Haránt Pavel (Vágvörösvár) 8, Körös Ladislav (Vágfarkasd) 8, Kuna Ludvik (Gömörpanyit) 6, Propst Jozef (Berencsfalu) 5, Šesták Jozef (Bátka) 6, Szolesány Ján (Ondrohó) 7.

Z 99. spoločného pešieho pluku: Bernard Pius 13, Birkus Michal 13, Chlopil Franc 15, Chwatal Ján 19, Hladuvka Ján 20, Hostyanszky Vilhelm 14, Jurdina Jozef 15, Klbik Ján 13, Kotvan Jozef 15, Kudelar Michal 14, Kukla Vavrínek 14, Löffler Fridrich 6, Lauka Štefan 14, Machalik Štefan 13, Magat Ján 16, Matunek Štefan 16, Moravčík Žigmund 13, Pleško Štefan (Hrachovište) 13, Saggel Ján 14 †, Skorec Ján 14, Štefanka Štefan 14, Teczar Tomáš (Felsőelefánt) 14, Uhlig Jozef 5, Valent Alojz (Ujlak) 14, Vaslan Jozef 14, Zwerka Ján 14.

Dopis z ruského bojišta.

Už sme sa dávnejšie chystali, že i my niečo do nášeho milého «Kreštana» napíšeme, aby aj od kato-

lických slovenských bojovníkov z Prešporskej mohli čítať «Kreštana» niečo sa dozvedieť.

Minulý 1915. rok bol pre nás veru dosť plný tých najväčších útrap a zostane pamätným na večné veky. Rok tento veľký počet mučeníkov rozmnožil, ako aj počet vdov a sirôt, ktoré budú s bolesťou spomínať tento 1915. rok. Týchto nech Srdece Ježišove poteší a zomrelým dá ľahké odpočinutie: my ale, ktorých Božský Spasiteľ cez toľké nebezpečenstvá ochránil, sme za to veľmi povďační mocnému Božskému Ochrancovi a prosíme Ho o ďalšiu pomoc, ochranu a svätý pokoj, ako aj za šťastný skorší návrat a myslíme, že aj naši domáci súhlasia s nami.

Sviatky vianočné sme si tiež dľa možnosti odbavili. V štedrý deň pôst sme si vybavili a večer pri vianočnom stromku, ktorý bol dosť zaujímavý na jeho vianočnú ozdobu, sme si zavečerali, čo nám poľná kuchyňa doviezla. Po večeri pokľaknúc pri vianočnom stromku, sme sa svätý ruženec, litánie, modlitby vianočné, za pokoj, za domácich, za padlých našich spolubojovníkov a za sv. pokoj a šťastný návrat modlili. Po modlitbe zavinošoval som prítomným sviatky vianočné, pri čom som sa rozpomenul na tie milé pokojné štedré večere, ktoré sme v minulých rokoch odbavovali a jako teraz odlúčení od svojich drahých slávime. Keď som takto milú spomienku na milých rodičov, manželky, dieťky, bratrov a sestry a všetkých priateľov urobil, môžete si myslieť, ctení čitatelia, že veru oči každého v slzách sa kúpaly. Na to dokončiac vinošovanie, zanôtil som radostnú pieseň vianočnú: «Narodil sa Kristus Pán, veselme sa...» a za mnou všetko ďalej spievalo, tak že slzy žalosti premenily sa v radostné.

Prišiel i pán dôstojník medzi nás, ktorému sme tiež zavinošovali, ako aj on nám a Boh ho osláv, bolo to jeho posledné vinošovanie. I sriekli sme sa asi šiesti, že pôjdeme na bataillonskomando k zákope zaspievať, to dobre sa nám vydarilo; čo tam v mene 6 dôstojníkov prítomných sám pán kapitán Nováček s láskou oproti nám prijal a láskavými slovami tiež nám prijal všetko dobré od Boha a zvláste, aby sme už budúce sviatky v kruhu našich milých domácich sláviť mohli. Na to pán poručík nás pohostil po kalisku s dobrým šampanským a sme odišli do svojich zákop, kde sme ďalej spievali vianočné piesne, modlili, rozprávali, listy z domu čítali až cez celú svätú polnoc. Ráno sme si zase svoje modlitby odbavili. Pri všetkom tomto sme i svoje silné stráže pred nepriateľom odbavovali, bo muskali mali vôľu tuším nám sviatočnú náladu pobúriť a aj útočili na bessarabskom fronte, ale naši hrdinskí spolubratia im ukázali, čo znamená sviatky naše porušiť, tak že to muskali budú pamätať na vždy.

Na Sylvestrový večerok stojac v nočnej chvíli na strážni, hľadiac na hviezdy nebeské, odprevádzali sme starý rok do večnosti, ďakovali sme Všemohúcemu, že nás v ňom zachránil od časného a večného zahynutia.

Na nový rok hneď po dvanástej v noci sme s vyhádzaním svetiel a so vzdychom k Bohu vítali nový

rok, prosiac Božskú Prozreteľnosť, aby už v novom roku popriala nám sv. pokoja a šťastného návratu k domovine, toto si každý jeden druhému po zákopách vinšoval. A úfame, že tento rok bude už ten, v ktorom všetci spoja sa v jedno a s prosbou sa obrátia na Božské Srdece, Kráľa kráľov a aby všetkým kráľom a kniežatom a všetkému ľudu kresťanskému poprialo pokoja a jednoty. Pevnú nádej skladáme v toto Božské Srdece, ktoré nás neopustí, bo nebolo ešte nikdy slyšať, že by bolo volakoho Srdece Ježišove opustilo, kto sa k Nemu s dôverou utiekal.

Ku koncu čo najsrdečnejšie pozdravujeme dôst. páňov redaktorov a et. čitateľov, našich milých domá-

cich, priateľov a celú Mariansku krajinu a prosíme Veľkú Paňu a Kráľovnu Uhorska, aby nás pod materský plášť svoj prijala a čím skôr do milých domovizien šťastne doprevadila.

Za posielanie «Krestana», ako aj za milé dopisy, ktoré nám sem boly zaslané s príležitosti sviatkov, srdečné vďaky.

Do sv. omši a vrúcnych modlitieb sa odporúčame: Alexander Danišovič z Bolerázu, Ján Hollik, kaprál z Račišdorfu, Albert Nádašsky, kaprál a August Nádašsky, frajter zo Špačinie, ako aj pán Štefan Klačo, strážmajster zo Serede.

K. u. K. Inf. Reg. 72. — 3. komp. Feldpost: 59.

Amerikánsky

„Texas“ ručný mlynek



«Texas» ručný mlynek je najlepši a najlacnejši mlynek prítomnosti, mele každé zrnó, kukuriču, pšenicu, ovos, jačmeň, fazulu, žalud' atd. Na «Texas mlynku» zdarma prevezmem každú opravu a za každý dobre stojím.

Cena 34 korún

ALOIS KIRALY následníka

Alexander Király

BUDAPEST, VI., Felsőerdősor-u. 6.

Vyborné šijáce stroje,



tak tiež bycikle a gramofóny vo veľmi ľávných cenách na sklade má

JOZEF HABAN
Budapest, VII., Almásy-tér 14.

Pýtojte si veľký obrázkový cenník zdarma.



Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.



Ja Anna Csillag

s 'mojimi 185 cm. obrovskej dlžky LOREY VLASNI, ktoré som dosiahla 14 mesačným upotrabovaním vlastného vynálezu masti. Toto je jediný osvedčený prostriedok proti prehnutiu kupodperovaniu rastenia a posilneniu pody vlasov. — Pri mužskými v krátkom čase pôsobí rastenie hustej brady, vlasom a bráde dodá prirodzeného lesku a ľahkej ohybnosti a do najvyššieho veku chráni pred časným ošedivením

Cena teglika: 4, 6 a 10 kor.

Poštové zásielky vybavujú sa každodenne, pri voprednom zaslaní obnosu alebo s poštovou dobierkou, do všetkých krajov sveta bezprostredne z dielne, kam všetky objednávania upraviť tieba.

ANNA CSILLAG, Viedeň,
Kohlmarkt 20.



51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.
Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša



Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším páňstvám a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosy	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80	2-90	3-— 5-90 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 8 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-ulica 28/a.